

Zólyomi Vár

Reneszánsz várkastély, Balassi Bálint szülőhelye Zólyom (Zvolen) legnagyobb nevezetessége a város főterétől délre egy kisebb magaslaton álló jellegzetes reneszánsz pártázatos vár. Szlovákia egyik legszebb gótikus-reneszánsz váraként a nemzeti kulturális emlékek közé tartozik, termeiben a Szlovák Nemzeti Galéria nagyszabású képzőművészeti gyűjteménye található.

A vár története

A kastélyt az 1370-es években a tatárjárást követően I. Lajos építtette, a magyar királyok vadászkastélyaként és nyári rezidenciaként töltötte be szerepét. A XV. század közepén, mintegy 20 éven keresztül volt itt a Felvidéket megszállva tartó huszita csapatok központja, Giskra zsoldosvezér vezetésével. A betörő törökök ellen a XVI. században, az akkori tulajdonos, a Thurzó család erődítménnyé alakíttatta át. További két szintet húztak, erőddel és robusztus várkapuval erősítették meg, azonban az olasz gótikus várkastélyok jellegét továbbra is magán hordozza, ekkor keletkezett a reneszánsz pártázat is a várfalak tetején.

Szerencsére az oszmán előrenyomulást a Felvidék végvárai – Korpona, Végles, Zólyomlipcse – felfogták, így Zólyomig sosem jutottak el. A vár katonai jelentősége ezután erősen csökkent, azonban fontos események színhelyéül szolgált. **Itt született 1554-ben Balassi Bálint, a korszak legnagyobb magyar költője és katonai stratégája**, 1620-ban egy esztendőn át őrizte vár a Szent Koronát, itt koronázták királlyá a Zólyomi országgyűlésen Bethlen Gábort. Épségét a császárhű Esterházyaknak köszönhetően megőrizhette, amikor a királyi kincstár 1802-ben csere útján visszaszerezte, raktárakat és hivatalokat rendezett be benne. A II. világháborúban a német csapatok elleni partizánharc főhadiszállása. 1960-ban kezdődtek meg a rekonstrukciós munkálatok, melyek napjainkra befejeződtek.

A vár látogatása

A szabályos négyszögletű, négy saroktornyos zólyomi vár a város főterétől (Námestie SNP) délre, egy forgalmas kereszteződés mögött közelíthető meg egy enyhén emelkedő úton. A látogatót négyszögletes kaputorony fogadja, egykoron ezt kettős felvonóhíd védelmezte a támadásoktól. A belső vár udvarába vezető kapualjban gótikus ülőfülkék láthatók. **Itt helyezték el 1994-ben a Balassi Bálint emlékét megőrkítő bronztablát.** A kastély termeiben manapság egy-két szép reneszánsz portáltól eltekintve szinte semmilyen eredeti berendezést vagy díszítést sem találunk. Legszebb része a XVIII. századból fennmaradt festett kazettás mennyezete a Királyok termében; nem kevesebb,

mint 78 német-római és Habsburg császár portréja látható itt. Termeiben a Szlovák Nemzeti Galéria XVI.-XIX. századi mesterek alkotásainak gyűjteményét nézhetjük meg, néhány név ízelítőül, Brueghel, Caravaggio, Veronese. A kiállítás másik részlege izgalmas képet ad a közép-európai gótikus művészetből és a kelet-szlovákiai ortodox ikonokból. Talán a legérdekesebb rész, amely Lőcsei Pál mester munkásságát mutatja be, láthatók itt a híres lőcsei Szent Jakab-templom oltárait díszítő szobrok másolatai.

Nyaranta a turisták kedvelt célpontja a vár udvarán megrendezésre kerülő színházi fesztivál, a Zólyomi várjátékok. A vár közelében egy páncélozott vonat makettje állít emléket a Szlovák Nemzeti Felkelésnek. A városban és környékén szétnézve említésre méltó a közelmúltban felújított zsidó temető, a XIV. századi gótikus Szent Erzsébet-templom, a reneszánsz városháza, valamint a közeli Strázsa-hegyen egy XV. századi vár romjai.

Gyakorlati tudnivalók

Cím: Zvolensky Zámok, Zvolen, Námestie SNP

Nyitva tartás: Sze – V 10.00 – 17.30

Belépő: 2,70 euro, kedv.: 1 euro, fotójegy: 2 euro